

Beste heer Kramer, beste Eugène,

Op 28 november 2022 heeft de MR van u een instemmingsverzoek ontvangen, met betrekking tot het fusiebesluit en de fusie-effectrapportage (FER), conform artikel 10h van de Wet medezeggenschap op scholen (WMS). Op verschillende momenten heeft de MR, al dan niet in uw aanwezigheid, gesproken over het voorgenomen fusiebesluit, de FER en de bijbehorende stukken.

De MR heeft tijdens zijn vergadering van 20 maart jl. besloten om **niet** in te stemmen met uw voorgenomen besluit tot fusie en de FER. In deze brief zullen wij toelichten hoe wij tot dit besluit zijn gekomen. Uiteraard ontvangen wij graag uw reactie op ons besluit niet in te stemmen en onze toelichting.

Vooraf stellen we dat wij van mening zijn dat u met uw opmerking dat de FER in welke omstandigheid dan ook niet meer kan worden gewijzigd (onder meer opgenomen in de reactie op vragen van de MR, d.d. 11 januari 2023), u de MR onvoldoende serieus heeft genomen. Een voorbeeld om dit te verduidelijken. Tijdens de procedure is er onvoldoende gekeken naar de effecten voor de leerling en is er pas na veel ophef vanuit de leerlingenraad en leerling-geleding van de MR naar de mening van de leerlingen gevraagd.

De MR is er niet alleen om vragen te stellen en in te stemmen met voorgenomen besluiten, maar er ook juist voor om verbeteringen voor te stellen in de voorgelegde stukken. Dat u vooraf stelt dat door de MR voorgestelde aanpassingen niet mogelijk zijn, vinden wij niet passen bij de houding die het bevoegd gezag richting de medezeggenschap moet hebben.

Om constructief tot een toekomstig goede keuze voor de RSG, of zelfs breder het onderwijsaanbod in oostelijk West-Friesland te komen, is echt samen kijken naar goede oplossingen voor geschetste problematiek de juiste, en enige weg.

1 Incomplete FER

In de wet is opgenomen hoe de onderdelen van de FER minimaal vormgegeven moeten worden. Eén van de onderdelen daarvan is de inhoud van het advies van het college van burgemeester en wethouders over de fusie, met als bijlage het gehele advies. De MR had graag gezien dat de inhoud van het advies van het college van B&W van de gemeente opgenomen zou staan in de FER conform de wet, alvorens deze naar de MR als voorgenomen besluit is toegezonden.

Conform de statuten van onze stichting dient de gemeenteraad in te stemmen met niet alleen de statutenwijziging volgend op het fusiebesluit, maar ook met het fusiebesluit an sich. De MR had graag gezien dat de instemming van de gemeenteraad zou zijn verkregen alvorens het voorgenomen besluit ter instemming aan de MR is voorgelegd.

Voor zowel het advies van B&W als de instemming van de gemeenteraad geldt dat deze reacties een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan het voorgenomen besluit dat het bevoegd gezag neemt als aan de bespreking die in de MR plaatsvindt.

In schriftelijke antwoorden op vragen die de MR heeft gesteld (antwoorden d.d. 11 januari 2023) verwijst u vaak naar het fusierapport, het verkennend onderzoek en andere documenten. In de antwoorden staat ook dat de FER een samenvatting zou zijn van het fusierapport. Het is voor de MR van belang dat alle informatie volledig in de FER staat opgenomen, zoals de wet dit verplicht. De FER is het document dat wettelijk gezien ook ter instemming moet worden voorgelegd, andere documenten worden niet in de wet genoemd.

Formeel heeft de MR instemmingsrecht op de FER. Het haalbaarheidsonderzoek is gebruikt als basis voor het fusierapport, waarop daarna de FER is gebaseerd.

De MR heeft op (d.d. 5 juli 2022) echter al aangegeven dat dit haalbaarheidsonderzoek niet voldoende is. De MR heeft opmerkingen gemaakt en adviezen gegeven aangaande het haalbaarheidsonderzoek. Verder heeft de MR, op verzoek van de stuurgroep, het door hen opgestelde toetsingskader aangeleverd. Hier ziet de MR in latere documenten niets of nauwelijks iets van terug.

Aanvullend merken wij op dat in onderdeel 1.2 van de FER staat dat 'de uitwerking van de besturenfusie (inrichting interne organisatie, onderwijs, werkgelegenheid, bedrijfsvoering, e.d.) wordt vastgelegd in een implementatieplan. De uitvoering daarvan krijgt zijn beslag in een transitiefase die loopt tot 1 augustus 2025.' De FER is juist de plaats om deze zaken uit te werken. Wij vinden het onverantwoord om in te stemmen met de FER zonder dat de te verwachte gevolgen op de genoemde gebieden zijn opgenomen.

In onderdeel 5.3 van de FER hoort te staan wat de niet-financiële kosten en baten zijn. In de voorliggende FER wordt slechts verwezen naar onderdelen 1.3 en 1.5, waar de motieven en doelen van de fusie worden genoemd. Er wordt niet besproken wat de mogelijke kosten/nadelen/risico's zijn.

In onderdeel 6.1 dient beschreven te staan *wanneer en hoe* wordt geëvalueerd. In de FER wordt alleen gesteld dat er binnen de organisaties al structureel wordt geëvalueerd en dat zal worden gekeken naar of de beoogde doelen zijn gerealiseerd. *Hoe* hiernaar wordt gekeken en *wanneer* dit zal gebeuren, ontbreekt.

2 Ontbreken van nut en noodzaak

In de FER staat in onderdeel 1.3 dat uit het verkennend onderzoek naar de fusie in 2021 is gebleken dat er 'geen directe, materiële urgentie is, die noodzaakt om op kortetermijnmaatregelen te nemen in het kader van bestuurlijke samenwerking'. De huidige knelpunten, zoals krapte in ondersteunende processen, inkomstendaling en overmaat aan vierkante meters, kunnen ook worden opgelost binnen de huidige organisatie, vult de stuurgroep in de FER aan. De MR is het eens met deze analyse en concludeert hieruit dat een bestuurlijke fusie momenteel niet de focus moet zijn van onze organisatie.

De genoemde mogelijke voordelen van een bestuurlijke fusie, zoals het behoud van kleine vakken en aantrekkelijk werkgeverschap kunnen ook in een minder ingrijpende vorm, zoals door het aangaan van een duurzame samenwerking of het samenwerken in een holdingstructuur. We moedigen het bevoegd gezag aan om andere samenwerkingsvormen te zoeken waar deze van meerwaarde worden geacht, zonder beide besturen te laten fuseren.

3 Ontbreken van draagvlak in de organisatie

Uit verschillende metingen, zoals de verplichte ouderraadpleging (waarbij door bestuurder ook is gekozen om werknemers en leerlingen te betrekken) komt geen wens tot het aangaan van een bestuurlijke samenwerking onder de gevraagde groepen verbonden aan de RSG Enkhuzen naar voren. Tevens komt uit de peiling, georganiseerd door het personeel zelf, de feedback verkregen in verschillende APV's en bijeenkomsten ook geen draagvlak voor een bestuurlijke fusie naar voren. De voornaamste redenen die we horen voor het ontbreken van het draagvlak bij de ouders, personeelsleden en leerlingen zijn het ontbreken van het nut en de noodzaak, de cultuurverschillen en het gebrek aan communicatie.

4 Oneens met de 'voordelen' die de fusie op dient te leveren

De MR is het oneens met verschillende motieven die het bevoegd gezag gebruikt om een bestuurlijke fusie aan te willen gaan en de voordelen die een bestuurlijke fusie zal opleveren.

Zo stelt het bevoegd gezag in onderdeel 1.3 van de FER dat de externe bestuurskracht wordt vergroot. Door een bestuurlijke fusie zijn er niet twee besturen die samen beide hun stem kunnen laten horen in de regio, maar is er nog maar één bestuur. Dit kan ook worden gezien als verzwakking van de positie van het Martinuscollege en RSG Enkhuzen samen. In onderdeel 1.5 wordt gesproken over fusies die in de regio hebben plaatsgevonden of wellicht in de toekomst zullen plaatsvinden, maar er wordt niet uitgelegd waarom deze ontwikkelingen voor ons van belang zijn.

Er wordt verschillende keren gesproken over voordelen die geen direct verband houden met een *bestuurlijke* fusie, maar gaan over verregaande samenwerking op schoolniveau, of een scholenfusie. Onderwijsinhoudelijke samenwerking kan plaatsvinden tussen de scholen en kan ook worden bewerkstelligd zonder beide besturen te fuseren. Dit gaat dan bijvoorbeeld om het behoud van kleine vakken, het voorkomen van ongewenste concurrentie en het uitwerken en versterken van de onderwijskundige en levensbeschouwelijke eigenheid. Wellicht steekhoudende argumenten voor samenwerking, maar niet ter ondersteuning van een besturen fusie (opgenomen in 1.3 en 1.5).

5 Onvoldoende uitwerking van de beoogde voordelen

In de FER worden verschillende voordelen benoemd die nog onvoldoende uitgewerkt zijn. Zo staat bij onderdeel 1.5 genoemd dat bij een bestuurlijke fusie efficiency-voordelen behaald kunnen worden. Bijvoorbeeld op het gebied van inkoop en beheer en/of door daar effectiever in te investeren. De MR mist het financiële plaatje als toelichting hierbij, met daarin opgenomen wat de te verwachten synergievoordelen zijn voor de korte en langere termijn. Helaas bleek uit antwoorden van het bevoegd gezag (d.d. 11 januari 2023) dat de financiële effecten beperkt en *op dit moment* moeilijk meetbaar zijn. In het kader van zorgvuldige besluitvorming vindt de MR dat deze effecten eerst bekend moeten zijn, alvorens er al dan niet een besluit komt tot bestuurlijke fusie.

Bij onderdeel 3.3 staat dat de bestuurlijke fusie een *positief* effect zou hebben op de betrokkenheid van personeel, ouders en leerlingen, maar er staat niet toegelicht hoe de bestuurlijke fusie dit positieve effect zou moeten bewerkstelligen. Dit zou verder moeten worden toegelicht.

Het bevoegd gezag geeft in de verschillende stukken aan dat de organisaties minder kwetsbaar zijn en de efficiëntie toeneemt wanneer beide scholen onder één bestuur vallen. Echter de financiële onderbouwing hiervan vindt de MR onvoldoende. Bij een heroverweging van samenwerking is een gedegen (financiële) onderbouwing een belangrijke voorwaarde om goed de kansen en risico's af te kunnen wegen.

6 Onduidelijkheid over voordelen van fusie

Bij onderdeel 1.5 staat genoemd dat bij een bestuurlijke fusie efficiency-voordelen behaald kunnen worden, bijvoorbeeld op gebied van inkoop en beheer en/of door daar effectiever in te investeren. In onze schriftelijke vragen verzochten we om duidelijkheid over financiële scenario's op korte en lange termijn. In het antwoord werd echter gesteld dat er *geen* wijziging zou zijn van de structurele inkomsten of uitgaven. De passage in de FER is daarmee in tegenstrijd met het antwoord op onze vraag. Voor ons blijft dus, in aanvulling op onderdeel 5 van deze reactie, onduidelijk wat de financiële gevolgen zijn.

Efficiency en bedrijfskundige voordelen zijn voornamelijk op bestuursniveau zichtbaar en hebben weinig invulling op schoolniveau nodig. Zo kunnen door gezamenlijke inkoop kosten lager worden en kan een specialisatie plaatsvinden van taken bij de ondersteunende staf. Het is echter onvoldoende duidelijk welke voordelen er op gebied van bedrijfsvoering en efficiency precies worden verwacht. Een omschrijving van een inschatting van het geld dat wordt bespaard dankzij de bestuurlijke fusie en waar dit dan aan ten goede zou komen ontbreekt.

In onderdeel 1.3 van de FER wordt genoemd dat een mogelijk voordeel van de bestuurlijke fusie is dat kleine vakken in Oostelijk West-Friesland behouden kunnen blijven. We hebben hier in het kader van onderdeel 4.1 en 4.2 (effecten op de keuzevrijheid, resp. effecten op de diversiteit) vragen over gesteld, maar dit leidde helaas niet tot een helder antwoord in het bestand met antwoorden van 11 januari 2023. Indien de bestuurlijke fusie ervoor moet zorgen dat kleine vakken behouden blijven, hadden we graag een toelichting gezien op welke wijze de bestuurlijke fusie hieraan bijdraagt, over welke vakken het dan gaat en welke gevolgen dit heeft voor keuzevrijheid en diversiteit.

Verder, in de FER staat aangegeven dat het fusietraject is begonnen doordat beide scholen zich in een krimpregio bevinden. Genoemde voordelen hadden weinig betrekking tot het probleem van een krimpregio. Bijvoorbeeld het delen van faciliteiten omdat sommige kleine vakken anders te duur worden om in stand te houden. In de FER stond juist dat er geen financiële reden is om een fusie aan te gaan. Dit soort tegenstrijdigheden zijn vaker in het proces naar voren gekomen. In onderdeel 1.5, onderdeel 2c, wordt genoemd dat het delen van praktijklokalen een mogelijk voordeel is van de bestuurlijke fusie. Dit impliceert dat leerlingen na de fusie van de ene naar de andere locatie moeten gaan fietsen. In diverse documenten zoals in de reactie CvB op achterbanraadpleging, wordt echter gesteld dat leerlingen niet naar een andere locatie gaan fietsen. Het risico dat leerlingen van de ene naar de andere school moeten fietsen, het zogenoemde 'ping-pongen', vinden wij geen goed idee.

In de FER en fusierapport wordt gesteld dat de bestuurlijke fusie geen grote directe gevolgen heeft voor het onderwijs op de scholen. Bij de voordelen echter, waarom voor een bestuurlijke fusie wordt gekozen, wordt wel herhaaldelijk het vak Spaans (of andere kleine vakken) genoemd als voorbeeld, dat een leerling ervoor zou kunnen kiezen een vak op een andere locatie te volgen. Dit is inconsistent met de passage dat er geen gevolgen zijn voor het onderwijsaanbod. Voorbeelden worden aangehaald van een scholenfusie, ter onderbouwing, terwijl we hier spreken over een bestuurlijke fusie.

Samenvattend vindt de MR dat de FER noodzakelijke informatie mist, de voorgestelde bestuurlijke fusie onvoldoende nuttig en de mogelijke voordelen en de gevolgen onvoldoende uitgewerkt in de FER. Hierdoor kan de MR niet instemmen met de aangeboden FER. De MR ziet dat er andere scenario's zijn (zoals een holding of samenwerking op schoolniveau) die beter passen bij de gewenste doelen en minder ingrijpend zijn voor onze organisatie.

De MR moedigt het bevoegd gezag dan ook aan om alternatieve scenario's verder te onderzoeken en denkt daar graag verder over mee.

Met vriendelijke groet, namens de MR,

Martijn Waaldijk
Voorzitter MR RSG Enkhuzen